

■ AZ ÉJFÉLI EVANGÉLIUM

Pszichedelikus mélyfúrások

■ BASKI SÁNDOR

ANIMÁCIÓS LSD-TRIP BEAVATÁSTÖRTÉNET ÉS TUDATTÁGÍTÓ PODCAST TALÁLKOZÁSA A VILÁGKARANTÉNBAN.

Duncan Trussell és Pendleton Ward nyolchrészes sorozata nem (csak) azért különleges, mert az élet úgy nevezett nagy kérdéseit dolgozza fel az animáció segítségével, és még csak nem is azért, mert LSD-tripnek is beillő szurreális stílusban teszi mindezt – a Cartoon Network éjjeli sávjában sugárzó Adult Swim sorozatai, élükön a kultikus *Rick és Morty*val a vizuális elborultság tekintetében már eddig is egymásra licitáltak. Az *éjféli evangélium* (*The Midnight Gospel*) valódi nóvuma egy új narratív forma megteremtése. A sorozatnak van hagyományosnak mondható főhőse és kerettörténete – a „Kromatikus Öv” nevű dimenzióban élő Clancy Gilroy minden epizódban egy szimulált univerzumba látogat el –, de ezek a kirándulások egyben komoly intellektuális dialógusok kulisszái is.

A beszélgetések elviekben vendégszövegek, Duncan Trussell saját podcast-sorozatából származnak, és a sűrítést leszámítva többnyire változtatás nélkül használják fel őket, a gyakorlatban viszont nem lehet hierarchikus viszonyt felállítani a széria vizuális és verbális síkja közt. Az interjúk *Az éjféli evangélium*-

ban is interjúszituációkként zajlanak: Clancy a meglátogatott univerzumokban mikrofonvégre kapja az adott bolygó egy lakóját, a beszélgetés közben azonban körülöttük és velük szurreális események történnek, ezek a világok ugyanis kivétel nélkül mind az apokaliptikus utolsó fázisában vegetálnak.

A különféle intellektuális tételek vagy a személyes anekdoták rajzfilmes leképezése nem új találmány – a YouTube-on különösen kedvelt ez a műfaj –, a Pendleton Ward (*Kalandra fel!*) által készített animáció azonban nem szimpla illusztráció. A vizuális szimbólumokkal, metaforákkal telített képsorok akár hangsáv nélkül, önállóan is működnek – ahogy a podcast is befogadható a látvány nélkül –, vagyis a nézőnek kell komoly absztrakciós munkával megtalálni a kapcsolódási pontokat a szereplők által átélt szurreális-abszurd kalandok és az aktuális beszélgetés között. Van, hogy könnyebb dolga van – mint amikor a temetkezés kultúrtörténetét és a halálhoz való viszonyunkat taglaló beszélgetés közben maga a Nagy Kaszás kalauzolja körbe a főszereplőt –, a legtöbbször azonban nem a

„A Nagy Kaszás kalauzolja körbe”

legkézenfekvőbb allegóriákat választják az alkotók. Kép és dialóg hibátlan párbeszédére talán az ötödik epizód a legjobb példa, amelyben az újjászületés és a megvilágosodás buddhista értelmezésének megvitatása közben a börtönbe zárt Clancy tanúja egy rab újra és újra halállal végződő szökési kísérleteinek, miközben az animáció a buddhista hagyomány mellett az egyiptomi mitológia és a tarot szimbólumait is megidézi – itt válik az is egyértelművé, hogy Jodorowsky munkássága is meghihethette az alkotókat.

Hasonlóan sűrített a többi epizód is, olyannyira, hogy a beszélgetések és a vizuálgorgia szimultán követése sokszor lehetetlen, így a sorozat többszöri megtekintése garantáltan fokozza az élményt. A felvetett témák papíron nem a legkönnyebben befogadhatóak, Trussell ugyanis a mára közel 400 epizódnál tartó podcastjéből csak olyan adásokat válogatott ki, amelyek a spirituális-mágikus világszemléletről, az emberi kapcsolatteremtés útvesztőiről, a tudatos jelenlétről vagy a halál elfogadásáról szólnak. Ezek a beszélgetések mégsem tűnnek száraz és parttalan kiselőadásoknak, ami nemcsak annak köszönhető, hogy a komoly hangvételt a meghökkentő vizuális megoldások mellett morbid humorral is operáló animáció ellensúlyozza, hanem annak is, hogy a podcast-adások személyes és intim hangvételét sikerült átmenteni. Trussell nem kívülről akadémiaként, hanem kétségektől gyötrődő, kíváncsi útkeresőként kérdez, sajátos beavatástörténetének pedig íve, sőt katarzisa is van: a legutolsó epizódban, Clancyként, a halálos beteg – időközben már elhunyt – édesanyjával beszélget a saját születéséről, kettejük kapcsolatáról, és arról, hogyan lehet feldolgozni a feldolgozhatatlant.

Az éjféli evangélium akkor is izgalmas lenne, ha nem 2020 áprilisában került volna fel a Netflixre, de egy permanens apokaliptiszsról szóló sorozat, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy kérdéseket feltenni és a pillanatot tudatosan megélni egy széthulló világban is érdemes, a kényszerű befelé fordulás hónapjaiban már-már terápiának is beillik.

AZ ÉJFÉLI EVANGÉLIUM (*The Midnight Gospel*)
– amerikai, 2020. Képző: **Duncan Trussell** és **Pendleton Ward**. Rendezte: **Pendleton Ward**. Zene: **Joe Wong**. Gyártó: **Netflix**. 8x30 perc.

